

Kommuneadvokatkontoret for **Ringerike** og **Jevnaker**

Habilitet

Kommuneadvokat Rune Erstad og advokat Trude Wingar-Elnes

Habilitet

Hvor finner vi reglene om habilitet

- Forvaltningsloven § 6
  - Gjelder alle forvaltningsorganer og herunder kommunen
- Kommuneleken § 11 – 10 og 13-3
  - Gjelder for saksbehandling i folkevalgte organer

§ 6.(habilitetskrav).

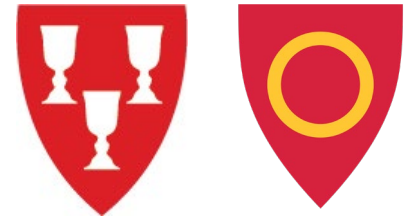
En offentlig tjenestemann er ugild til å tilrettelegge grunnlaget for en avgjørelse eller til å treffe avgjørelse i en forvaltnings sak

- a. når han selv er part i saken;
- b. når han er i slekt eller svogerskap med en part i opp- eller nedstigende linje eller i sidelinje så nær som søsken;
- c. når han er eller har vært gift med eller er forlovet med eller er fosterfar, fostermor eller fosterbarn til en part;
- d. når han er verge eller fullmektig for en part i saken eller har vært verge eller fullmektig for en part etter at saken begynte;
- e. når han leder eller har ledende stilling i, eller er medlem av styret eller bedriftsforsamling for
  1. et samvirkeforetak, eller en forening, sparebank eller stiftelse som er part i saken, eller
  2. et selskap som er part i saken. Dette gjelder likevel ikke for person som utfører tjeneste eller arbeid for et selskap som er fullt ut offentlig eid og dette selskapet, alene eller sammen med andre tilsvarende selskaper eller det offentlige, fullt ut eier selskapet som er part i saken.

Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.

Er den overordnede tjenestemann ugild, kan avgjørelse i saken heller ikke treffes av en direkte underordnet tjenestemann i samme forvaltningsorgan.

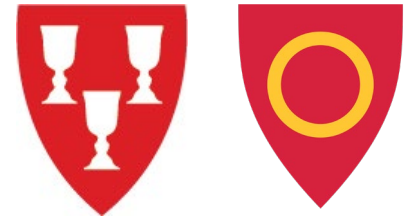
Ugildhetsreglene får ikke anvendelse dersom det er åpenbart at tjenestemannens tilknytning til saken eller partene ikke vil kunne påvirke hans standpunkt og verken offentlige eller private interesser tilsier at han viker sete.

- Inhabilitet for folkevalgte reguleres særskilt i kommuneloven § 11-10
- Man kan ikke behandle en klagesak som folkevalgt, dersom man har vært med å forberede eller truffet vedtak som ansatt i første instans. Typisk hvis man er ansatt i kommunen.
  - Dette gjelder ikke årsbudsjett, økonomiplan, kommuneplan, regional plan/planstrategi.
- I klagesaker med intern klagebehandling kan man ikke forberede eller avgjøre vedtak både i første instans og klageinstans.
- En folkevalgt er ikke inhabil når det skal velges personer til offentlig tillitsverv, eller når det skal fastsettes godtgjøring for slike verv.

Hvorfor har vi regler om inhabilitet?

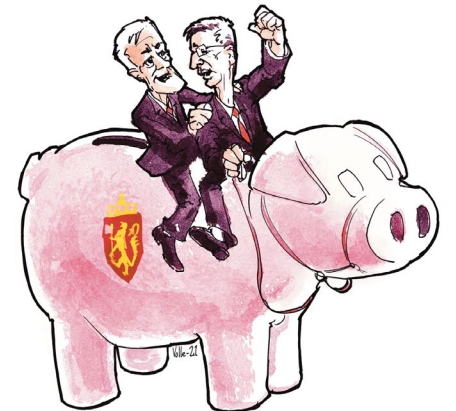

Hensynet bak inhabilitetsreglene

- Tillit til forvaltningen
- Innbyggernes rettssikkerhet
- Forhindre samvittighetskonflikt hos beslutningstaker

Hvem avgjør om noen er inhabil?

- Et medlems habilitet avgjøres av organet selv, uten at vedkommende medlem deltar.

Det kritikkverdige ligger ikke i det å være inhabil, men i det å ikke fratre ved inhabilitet.

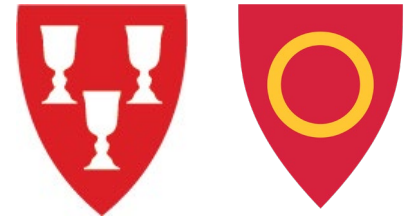
Så hva skal vi gjøre?

1. Gjør en vurdering i alle saker du behandler.
2. Er du i tvil ta det opp med nærmeste leder.
3. Er dere fortsatt i tvil- ta kontakt med oss.

Case 1

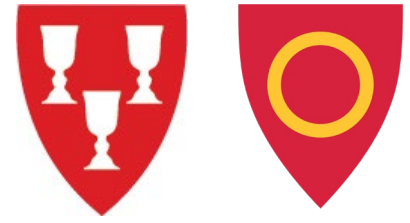

- Du er valgt som varaordfører.
- Det er veldig mye arbeid og ordfører fremmer en sak om at varaordfører skal frikjøpes i 100% stilling samtidig som godtgjørelsen skal øke.
- Kan du som varaordfører være med å stemme over dette?

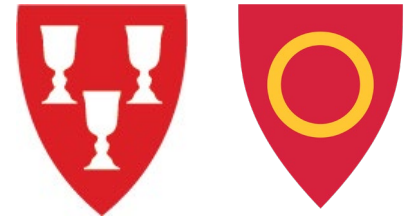

- Kommunedirektøren fremmer en sak om salg av Lillevik bygdeskole som ble nedlagt for fem år siden.
- Du er medlem – men sitter ikke i styret – av en velforening som har fremforhandlet en kjøpekontrakt av eiendommen.
- Medlemmene i velforeningen har ikke økonomisk vinning av medlemskapet eller de kjøp foreningen foretar.
- Det er like fullt klart for alle hva du kommer til å stemme for i kommunestyret.
- Er du inhabil i denne saken?

Case 3

- Peder Ås sitter i kommunestyret og er valgt inn i HMA.
- Marte Kirkerud er datteren til Peder sin kone.
- Marte er saksbehandler på en søknad om rammetillatelse som skal behandles i HMA.
- Er Peder inhabil til å delta i behandlingen av denne saken i HMA?

Kommuneadvokatkontoret for **Ringerike** og **Jevnaker**

